

LULEÅ TINGSRÄTT
Brottmåsenheten

DOM
2012-05-21
meddelad i
Luleå

Mål nr B 707-12

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Kammaråklagare Ulla-Karin Lindström
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Luleå

Målsägande

Målsägande A
Se bilaga 1 (hemlig)

Särskild företrädare:

Jur.kand. Helena Trældal
Advokatfirman Lundberg & Åkerlund
Box 136
971 04 Luleå

Tilltalad

JAN OLE Annar Pettersen, 600708-2172
Frihetsberövande: Häktad
Tunastigen 7 Lgh 1101
973 44 Luleå
Medborgare i Norge

Ombud och offentlig försvarare:

Advokat Jan Wennerbrandt
Jan Wennerbrandt Advokatbyrå
Box 7
971 02 Luleå

DOMSLUT

Begångna brott

1. Grov våldtäkt mot barn
2. Barnpornografibrott

Lagrum

6 kap 4 § 1 st och 3 st brottsbalken

16 kap 10 a § 1 st 5 p och 2 st
brottsbalken

Påföljd m.m.

Fängelse 4 år

Följande åtal ogillas

Barnpornografibrott (del av åtalspunkt 2)

Skadestånd

Jan Ole Pettersen ska utge skadestånd till Målsägande A med 145 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 mars 2012 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagen dator och mobiltelefon förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Norrbottens län; beslagsprotokoll 2012-2500-BG385-5 och 2012-2500-BG382-1).

Häktning m.m.

Jan Ole Pettersen ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

1. Sekretessen enligt 5 kap. 1 § brottsbalken och 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som kan röja målsägandens identitet samt på övriga uppgifter om enskildas förhållanden som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som finns i häktningpromemorian (aktbil. 9) och förundersökningsprotokoll (s s 5 - 9, s 16 - 24, s 70 - 71 och s 93 - 120 i aktbil 22)

Detsamma ska gälla uppgift om enskilds personliga förhållanden i ljud - och ljudupptagningar av förhör som hållits vid förhandling inom stängda dörrar. Vidare ska detsamma gälla målsägandens identitetsuppgifter och personliga förhållanden i domsbil. 1 och 2 till denna dom.

2. Sekretessen enligt 18 kap. 15 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) avseende de bilder som omhändertagits och som frambringats inom stängda dörrar bestå i målet.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Jan Wennerbrandt tillerkänns ersättning av allmänna medel med 46 544 kr. Av beloppet avser 33 740 kr arbete, 3 315 kr tidsspillan, 180 kr utlägg och 9 309 kr mervärdesskatt.
 2. Helena Trældal tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som särskild företrädare för barn med 14 264 kr. Av beloppet avser 10 845 kr arbete, 535 kr tidsspillan, 31 kr utlägg och 2 853 kr mervärdesskatt.
 3. Ovanstående kostnader ska stanna på staten.
-

BAKGRUND

Se domsbil. 2 (sekretess)

Efter middagen den 17 april 2012 drack Jan Ole Pettersen en del alkohol och bjöd även A på sprit. A blev berusad. Den 17 april 2012 kl. 23.55 skickade A ett sms-meddelande till brodern om att hon blivit våldtagen och hon bad honom ringa 112. De skickade flera sms-meddelanden till varandra och de hade även telefonkontakt. Polis kontaktades ungefär en halvtimme senare och omkring 01.50 anlände polis till platsen. Mats Hedlund var en av de polismän som först anlände till lägenheten och som där pratade med både A och Jan Ole Pettersen. A fördes till sjukhus för läkarundersökning och där fick hon kvarstanna i två dagar. Jan Ole Pettersen greps och anhölls senare. I samband med ingripandet togs bl.a. sängkläder och Jan Ole Pettersens kläder i beslag och skickades för analys till SKL.

Vid husrannsakan togs Jan Ole Pettersens mobiltelefon och dator i beslag. I mobiltelefonen och datorn återfann polis två respektive tre bilder som påstås utgöra barnpornografi.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrat att Jan Ole Pettersen ska dömas enligt följande:

1. Grov våldtäkt mot barn

Jan Ole Pettersen har genomfört samlag och andra med samlag sexuella handlingar med A som var under 15 år. Det hände den 17 - 18 mars 2012 i Luleå. – Brottet bör bedömas som grovt eftersom Jan Ole Pettersen genomfört de sexuella handlingarna genom att otillbörligt utnyttja att målsäganden på grund av sömn och/eller berusning befann sig i ett hjälplöst tillstånd och utnyttjat målsägandens i övrigt

utsatta belägenhet. – Jan Ole Pettersen begick gärningen med uppsåt. – Lagrum: 6 kap 4 § 1 st och 3 st brottsbalken

2. Barnpornografibrott

Jan Ole Pettersen har i sin mobiltelefon och dator innehaft fem stycken barnpornografiska bilder. Det var till den 18 mars 2012 i Luleå. – Jan Ole Pettersen begick gärningen med uppsåt. – Lagrum: 16 kap 10 a § 1 st 5 p brottsbalken

Åklagaren har vidare yrkat förverkande av i beslag tagen dator och mobiltelefon med stöd av 36 kap 2 § brottsbalken alternativt lagen (1994:1478) om förverkande av barnpornografi.

A har yrkat förpliktande för Jan Ole Pettersen att utge skadestånd med 180 000 kr, varav 150 000 kr för kränkning och 30 000 kr för sveda och värk, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 18 mars 2012 till dess betalning sker.

Jan Ole Pettersen har erkänt att han genomfört samlag och andra med samlag sexuella handlingar med A som var under 15 år. Han har ifrågasatt om brottet bör bedömas som grovt. Han har medgett att utge skadestånd med 75 000 kr för kränkning och 10 000 kr för sveda och värk.

Jan Ole Pettersen har förnekat att han innehaft de bilder som återfunnits i datorn. Beträffande bilderna i telefonen har han erkänt innehav av bilderna men gjort gällande att dessa inte utgör barnpornografisk bild. Han har således förnekat brott. Han har vidare bestritt förverkande av mobiltelefon och dator.

UTREDNINGEN

Åtalspunkt 1

Jan Ole Pettersen har hörts. Vidare har hållits målsägandeförhör med A och vittnesförhör med Mats Hedlund. Åklagaren har vidare åberopat sms-kommunikation mellan och A:s bror samt mellan A och två kamrater, polisens händelserapport, protokoll över platsundersökning, analysrapport och SKL:s sakkunnigutlåtande.

Mats Hedlund, som är en av de polismän som först var på plats, har berättat om ingripandet och de iakttagelser han gjorde i samband därmed. Han har också berättat om de uppgifter A lämnade och om hennes sinnestillstånd. Av hans uppgifter framgår att A var skärrad och grät men att hon berättade lugnt och sakligt om spritförtäring och om hur hon blivit våldtagen genom bl.a. vaginalt samlag. Av Mats Hedlunds uppgifter framgår att Jan Ole Pettersen inledningsvis påstått att inget hänt utom att A sovit med honom och att han hjälpt henne ta av sig bh:n så att hon på grund av värme kunde ”lufta tutterna”. Mats Hedlund har också berättat att Jan Ole Pettersen fällt uttalande om att A förstört hans liv genom att kontakta polis.

Beträffande sms-kommunikationen med broder framgår att den som ovan anförts inleddes kring midnatt den 17 mars 2012 med ett meddelande från A om att hon blivit våldtagen och en vädjan till brodern om att ringa 112. I den fortsatta kommunikationen lämnar hon närmare uppgifter om vad som inträffat. Kommunikationen fortsätter till dess polis anlät till platsen. SMS-kontakten med kamraterna inleddes den 18 mars 2012 vid 10-tiden då A fortfarande befann sig på sjukhuset. I meddelanden berättar A att hon våldtagits, vem som våldtagit henne och om hur dåligt hon mår.

I polisens händelserapport är noterat bl.a.: att ärendet inleddes kl. 01.41, att en patrull var på plats 01.49 och att polisen var inne i lägenheten 01.56. Kl. 02.06 noteras att målsäganden uppger sig ha blivit våldtagen. Det noteras vidare att den

misstänktes kläder tas i beslag. Kl. 02.51 noteras att målsäganden ska föras till sjukhus för undersökning, vilket målsäganden själv vill. De noteras vidare ”anstånd med 28:8 på grund av berusning”. Av noteringarna framgår att målsäganden blir inlagd på barnavdelningen vid ”SUS” och får kvarstanna där.

Analysbeviset visar att A vid provtagning den 18 mars 2012 kl. 04.00 hade en alkoholkoncentration i blodet av 1,19 promille.

Av protokoll över brottsplatsundersökningen framgår utöver annat att det i köket i en sophink återfanns en använd kondom. Av protokollet och SKL:s sakkunnigutlåtande framgår bl.a. följande:

Undersökning av beslagtagna kalsong. I en undersökt besudling, på insida av fronten, påvisades sekret/DNA. Analysen visar en blandning av DNA från minst två personer. Resultatet talar extremt starkt för att huvuddelen av DNA:t kommer från A, om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting. Resultatet talar extremt starkt för att huvud delen av DNA:t inte kommer från Jan Ole Pettersen. Resultatet talat i någon mån för att en mindre del av DNA:t kommer från Jan Ole Pettersen.

Undersökning av kondom och sugrör (som satt fast i kondomen). Ena sidan (befintlig insida vid uppackning på SKL). Sekret/DNS påvisades. Analysen visar en blandning av DNA från minst två personer. Resultatet talar extremt starkt för att del av DNA:t kommer från Jan Ole Pettersen, om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting. Resultatet talar extremt starkt för att en del av DNA:t kommer från A, om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting.

Andra sidan (befintlig utsida vid uppackning på SKL). Sekret/DNS påvisades. Resultatet talar extremt starkt för att sekretet/DNA:t kommer från A. Resultatet talar extremt starkt för att sekretet/DNA:t inte kommer från Jan Ole Pettersen. Sperma kunde inte påvisas.

Åtalspunkt 2

Förutom förhör med Jan Ole Pettersen har på åklagarens begäran hållits vittnesförhör med polismannen Kjell Espling. Åklagaren har vidare åberopat undersökningsprotokoll och syn av de aktuella bilderna från dator och telefon.

Kjell Espling har uttalat sig undersökningen av datorn och mobiltelefonen, resultatet därav och hans bedömning av karaktären på de återfunna bilderna.

DOMSKÄL

Begångna brott

Åtalspunkt 1

Jan Ole Pettersen och A har lämnat i allt väsentligt samstämmiga uppgifter om vad som inträffat den 17 – 18 mars 2012. I stort sett är det endast ifråga om Jan Ole Pettersen fortsatt bjuda på alkohol efter det första glaset eller om A fortsättningsvis serverat sig själv samt beträffande de närmare omständigheterna kring hur A kom att hamna i samma säng som Jan Ole Pettersen som uppgifterna skiljer sig åt. Det finns också vissa moment i händelseförloppet som A berättat om och som Jan Ole Pettersen sagt sig sakna minnesbilder från. Vid sådant förhållande och i den mån uppgifterna inte överensstämmer bör A:s uppgifter godtas. A har nämligen gjort ett mycket trovärdigt intryck och av förhöret med Mats Hedlund och utredningen i övrigt framgår att A, förutom i delar hon senare fått minnesbilder som inte tidigare funnits, såväl vid polisens inledande kontakt med henne som vid efterkommande förhör och vid huvudförhandlingen lämnat likartade uppgifter om den aktuella händelsen. Det är således utrett att Jan Ole Pettersen blandat sprit med Coca Cola och bjudit A, en mycket ung person som bara vid två tillfällen smakat mindre mängder alkohol, på så mycket alkohol att A blev kraftigt berusad och vid

provtagning ett antal timmar efter den aktuella händelsen fortfarande uppvisade en alkoholkoncentration i blodet om 1,19 promille. Att A var berusad måste ha stått fullständigt klart för Jan Ole Pettersen. Av A:s uppgifter framgår att det inte var på målsägandens initiativ som hon hamnade i samma säng som Jan Ole Pettersen. A har berättat att hon härefter glidit mellan ett på grund av berusning sovande tillstånd och ett vaket tillstånd då hon haft möjlighet notera vad hon utsatts för. I något moment har Jan Ole Pettersen lämnat sängen för att hämta en kondom som sedan kommit till användning. Av A:s och Jan Ole Pettersen uppgifter i förening med främst resultatet av SKL:s analys men även utredningen i övrigt är det utrett att Jan Ole Pettersen dels penetrerat A med fingrarna, dels genomfört samlag med A i olika ställningar och dels utfört oralsex på A och genom att trycka ner hennes huvud fått henne att göra detsamma. Det framgår att övergreppet pågått under en icke oansenlig tid. Under natten kontaktade A brodern för hjälp. A har berättat att Jan Ole Pettersen under de sexuella handlingarna kommenterat henne och jämfört henne med hans numera avlidna hustru. Genom dessa A:s uppgifter kan det uteslutas att Jan Ole Pettersen i sitt berusade tillstånd inbillade sig att det var hustrun som låg i sängen. Det är således ställt utom rimligt tvivel att Jan Ole Pettersen gjort sig skyldig till talad gärning. Åtalet ska således bifallas.

Det står klart att Jan Ole Pettersen försett A med alkohol och därefter, medveten om alkoholförtäringen och berusningen, genomfört de sexuella handlingarna genom att otillbörligt utnyttja att A på grund av främst berusning men även på grund av sömn befunnit sig i ett hjälplöst tillstånd, som han alltså försatt henne i. A och Jan Ole Pettersen var ensamma med varandra då övergreppet ägde rum. A:s sociala nätverk består av väldigt få personer och en av dessa fåtalet personer utgörs av Jan Ole Pettersen. Jan Ole Pettersens är en person A ska kunna känna sig helt trygg hos och en person som ska skydda henne och sätta henne och hennes välmående i första rummet. Detta har han inte gjort utan i stället har han allvarligt utnyttjat hennes utsatta belägenhet. Med beaktande av dessa omständigheter är brottet att bedöma som grovt. Jan Ole Pettersen ska således dömas för grov våldtäkt mot barn.

Åtalspunkt 2

Utredningen visar att datorns hårddisk var skadad och att stora delar av hårddiskens filsystem raderats, medvetet eller omedvetet, men att inte hela filsystemet tagits bort på grund av skadan. Det framgår vidare att undersökningen visat att en sökning på hårddisken efter bilder lagrade utanför filsystemet visade att den funnits 200 000 bilder på denna disk. I undersökningsprotokollet har angetts att då man tagit fram bilderna på detta sätt kan inga datum eller metadata för bilderna tas fram och det heller inte finns något sätt att få fram detta på. Vidare har angetts att det inte gått att fastställa på vilket sätt bilderna hamnat på hårddisken eller av vilken användare. Inte heller går det att fastställa bildernas art. Av utredningen, dvs. Kjell Esplings uppgifter och syn av bilderna, visar att minst tre barnpornografiska bilder funnits på datorns hårddisk. Emellertid har Kjell Espling uppgett att det inte går att uttala sig om huruvida dessa bilder medvetet sparats i datorn eller om bilderna ”fastnat” i datorn utan aktivt agerande som en temporär fil. På grund härav kan det inte anses visat att Jan Ole Pettersen på sätt som förutsätts för straffbarhet innehaft detta barnpornografiska material. I denna del kan åtalet inte vinna bifall.

I mobiltelefonen fanns två bilder, egentligen en och samma bild som två fotografier med olika beskärning tagits av, föreställande en naken person av asiatiskt ursprung. Av undersökningsprotokollet beträffande mobiltelefonen framgår att bilderna enligt telefonens bilddata tagits den 23 februari 2012. Personen ifråga är kortvuxen och visar ingen som helst könsutveckling såsom bröst eller könsbehåring. Jan Ole Pettersen har påstått att han inte har något som helst intresse för barnpornografi och att han fotograferat av bilden från datorn då han tyckte flickan var vacker. Han har vidare uppgett att det på hemsidan som bilden fanns på stod att modellen var över 18 år och att han utgått från att så också var fallet. Oavsett vilken uppgift som funnits på hemsidan som bilderna kommer från så måste det stå klart att den nakna personen på bilden är en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad och

således är ett barn. Det måste Jan Ole Pettersen ha insett. Genom att under perioden den 23 februari - den 18 mars 2012 inneha de aktuella bilderna har Jan Ole Pettersen gjort sig skyldig till barnpornografibrott. Brottet är ringa.

Påföljd

För grov våldtäkt mot barn är inte stadgat lindrigare straff än fängelse fyra år. På grund av brottslighetens straffvärde kan annan påföljd än fängelse inte komma ifråga. Fängelsestraffet kan stanna vid fyra år.

Skadestånd

Jan Ole Pettersens övergrepp mot A har inneburit en ytterst allvarlig kränkning av A:s personliga integritet och han har att utge ersättning för kränkning. Med beaktande av samtliga omständigheter kan ersättningen inte stanna vid medgivet belopp. Enligt tingsrättens mening bör ersättningen bestämmas till skäligt ansett belopp om 125 000 kr.

Jan Ole Pettersens agerande har även orsakat A psykiskt och fysiskt lidande. Han har således att även utge ersättning för sveda och värk. I den delen bör ersättningen bestämmas till skäligt ansett belopp om 20 000 kr.

Övrigt

Vid den bedömning som gjorts i ansvarsdelen bör mobiltelefonen förklaras förverkad enligt 36 kap 2 § brottsbalken. Även Om Jan Ole Pettersen inte kan dömas för innehav av de barnpornografiska bilder som återfunnits i datorn så innehåller datorn barnpornografiskt material och därför bör även den förverkas.

LULEÅ TINGSRÄTT

DOM
2012-05-21

B 707-12

Brottmålsenheten

Det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas. Därför ska Jan Ole Pettersen kvarbli i häkte.

På grund av brottslighetens karaktär ska fortsatt sekretess gälla för uppgift om målsägandens identitet och för vissa uppgifter i domen beträffande målsägandens person. Fortsatt sekretess ska även gälla beträffande de åberopade fotografierna.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbil. 3 (DV 400)

Domen får överklagas till Hovrätten för Övre Norrland senast den 11 juni 2012.

Prövningstillstånd krävs inte.

Katarina Lindgren

Avräkningsunderlag, se aktbil.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.